

2023. DECEMBER

A fiatal tehetségek lapja

due tállozó

XXV. évfolyam 10. szám

Válogatás a legjobb diáklapokból

**KARÁCSONY
A-TÓL Z-IG**

**KARÁCSONYKOR
IS ÉSSZEL KÖLTS!**

**A SZERETET
KOMMUNIKÁCIÓJA.
MI A TE SZERETET-
NYELVED?**

**5 MAGYAR FILM
KARÁCSONYRA**

NAGY KATICA

**A SEMMELWEIS CÍMŰ FILM MÁR MOST
DÍJAKAT HOZOTT NEKI**

A DUE MÉDIAHÁLÓZAT IDÉN IS MEGHIRDETI TEHETSÉGGUTATÓ DIÁKMÉDIA PÁLYÁZATÁT!

7 kategóriában

- diákújságíró
- diáklap
- diákrádiós, diákrádió
- diák-videóújságíró
- diákfotós
- online diákmédium
- mentor

3 korosztályban

- általános iskola
- középiskola
- felsőoktatás

média hálózat
due
a diákújságíró egyesület

VÁRJUK A PÁLYAMUNKÁKAT 2024. MÁRCIUS 15-IG
A WWW.DUE.HU OLDALON, KIZÁRÓLAG ELEKTRONIKUSAN!
TÁRGYNEREMÉNYEK ÉS MÉDIAKÉPZÉSI
HOZZÁJÁRULÁSOK 3 MILLIÓ FORINT ÖSSZÉRTÉKBEN!

Részletes pályázati kiírás, feltételek, tudnivalók: www.due.hu

LÁSD ÁT A MÉDIÁT - LÁSS ÁT A MÉDIÁN!

média hálózat
due
a diákújságíró egyesület

NAGY DIÁK

MÉDIATESZT

4.

TÖLTSD KI A MÉDIAISMERETI TESZTET A NAGYDIAKTESZTEK.HU
OLDALON VAGY TÖLTSD LE A NAGY DIÁK TESZTEK APPOT!

A FŐDÍJ EGY TABLET!

NMH Nemzeti Média- és
Hírközlési Hatóság

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti
Tehetség Program

NEMZETI KULTURÁLIS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

WWW.DIAKMEDIATESZT.HU

NOVEMBER 31.

Korábban mindig azt éreztem, mint ha a december nem is egy normál hónap lenne, hanem valami prémium jutalomjáték, amit gyerekként kapok az egész éves munkámért. Nem is igazán a szüleimtől, hanem a gondviseléstől – az élet ilyen, 11 hónap grind, aztán egy sorsszerű filmszerűen kiszámított befejezés. Mint a focidzések végén a meccs vagy az infó óra utolsó 10 percében a Call of Duty LAN-party negyedik osztályban.

Valahogy nem csak karácsonykor, hanem 2-3 naponta mindig történik valami ilyenkor, ami miatt lehet izgatottnak lenni. Aztán persze mostanra felismertem, hogy egyrészt nem kell hagyni, hogy csak a december legyen ilyen, másrészt pedig egy illúzió az egész: Jézuska meg a Mikulás

mostanra elég gyanús, hogy nem léteznek, a szilveszteri bulik se alakulnak mindig olyan legendásan varázslatossá és néha már fel se tűnik, hogy december van. Mintha november 31., aztán 32., majd 33. lenne. De ez csak annyit jelent, hogy csodára várni nem érdemes, az életben tényleg csak az jön össze, amiért megdolgozik az ember, az viszont sokkal-sokkal jobban is esik. Ellentétben a hóval.

Mindenesetre a DUE Tallózó számkra ilyen, szóval ezzel készültünk nektek az ünnepekre. Ki tudja, talán a szerkesztőségünk egyik tagja mégis Télapó.

(Velek Domonkos, főszerkesztő)

TÖBB MINT ALÁÍRÁS

Szekeres Stefánia

Mióta vagy DUE-tag?

Idén júniusban lettem tagja a DUE-nak.

Mikor volt az első táborod?

2023 júliusában.

Mit csinálsz a DUE-ban?

A DUE Tallózóba írok cikkeket az élményeimről, kulturális programokról.

Mit tanulsz?

Énekesnek tanulok a Szent István Konzertzenében.

Mi a legmeghatározóbb élményed a DUE-val kapcsolatban?

Az első és legmeghatározóbb élményem az volt, amikor megérkeztem a táborba és éppen vacsoraidő volt. Az ebédlőbe belépve nagy zsongás, a háttérben szóló zene fogadott. Rögtön beszüppantott az emberek kedvessége és kisugárzása.

Mivel foglalkozol a DUE Tallózó mellett?

Szeretek fotózni hobbiból. Kisebb novellákat szoktam írni magamnak. A zenéléssel foglalkozom a legkomolyabban, minden időmet ez tölti ki.

Egy instant trükk, amivel boldoggá lehet tenni?

Szerintem a legegyszerűbben egy mosollyal.

Hogy képezed el magadat öt év múlva?

Énekesként és íróként képzelem el a jövőmet. Külföldön tanulnék, de hosszú időre nem hagynám el Budapestet.

Mit szeretnél még mindenképp kipróbálni?

Elhatároztam, hogy mivel a konzervatóriumban nagyon sok hangszer megtalálható, ezért szeretnék mindegyikén egy kicsit játszani és megismerni őket.

IMPRESSZUM • DUE Tallózó – Válogatás az ország diáklapjaiból

A DUE Médiahálózat és a DUE Médiaügynökség havilapja • 2023. december, XXV. évfolyam 10. szám • Lapmenedzser: Zala Orsolya • Főszerkesztő: Velek Domonkos • Rovatvezetők: Bodor Julcsi – Talpramagyar, Oláh Szabolcs – Más.világ, Millei Anikó – Kultúra, Vörös Rebeka F. – Zoom • Decemberi szerzőink: Fogarasi Kleopátra, Nagy Noémi Katalin, Németh Máté, Panulin Boglárka, Ráncsik Virág, Saád Anna, Szathmári Emese, Szűcs Márton Teofil, Vörös Rebeka F., Velek Domonkos • Kiadja a DUE Produceri Iroda Kft. és a Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesülete • Levelezési cím: 1583 Budapest, Pf. 14. • Telefon/fax: +36 1 222 8213 • Hirdetésfelvétel: DUE Médiaügynökség, 1148 Budapest, Őrs vezér tere 11. • Tel.: +36 1 220 5844 • E-mail: due@due.hu • Honlap: www.due.hu • A DUE Tallózó olvasható az interneten is: www.duetallozo.hu

A DUE Tallózó megjelenését támogatja:

Magyar
Kultúráért
Alapítvány

Nyomdai előkészítés: ArtGrafik.eu – Szabó Csaba • Nyomda: Pauker Nyomda • Nyilvántartási szám: 3.4.1/891/1999 • ISSN 1585-5201 • Megjelenik évente nyolcszor. • A lapot a DUE Médiaügynökség terjeszti ingyenesen a DUE Rádió Országos Iskolarádió Hálózatának 350 iskolájában, és további 500 oktatási intézményben. • A DUE Médiahálózathoz a diáklapot beküldő szerkesztőségek automatikusan hozzájárulnak az utánközléshez, a cikkek rövidítéséhez, stílizálásához. • Az iskolaiújságokból átvett publikációk tartalmáért a DUE Tallózó nem vállal felelősséget.

A SZERETET KOMMUNIKÁCIÓJA, AZ ÖT SZERETETNYELV

Az emberek összetett lények, akiket néha nehéz megérteni. Mire vágnak? Minek örülnének igazán? A szeretetnyelvek segítenek kifejezni saját érzéseinket, így közelebb kerülhetünk másokhoz. Legyen szó családról, barátokról vagy párkapcsolatról, a szeretet megfelelő kommunikációja elengedhetetlen.

SZATHMÁRI EMESE, VÖRÖS REBEKA F.

Az öt szeretetnyelv megfogalmazása Gary Chapman nevéhez kötődik. Az amerikai család- és párterapeuta munkája során megfigyelte, hogy a szeretetet ugyanúgy tanuljuk, akárcsak az anyanyelvünket. Különböző kommunikációs csatornákat ismert fel, melyeken keresztül a szeretetközlés történik. Ha ezek a

csatornák két ember esetében különböznek, akkor a kapcsolatban is nehézségek adódhatnak, hiszen az üzenetek nehezebben érnek célba. Chapman 1992-ben megjelent könyve, „Az öt szeretetnyelv” által kerültek be először a köztudatba a szeretetnyelvek, melyek azóta egyre szélesebb körben váltak ismertté.

A SZERETETNYELVEK FAJTÁI

Az elismerő szavak esetében a szóban történő pozitív megerősítés a legfontosabb az adott személy számára. Az elismerés egyaránt irányulhat az illető személyiségére, külsejére vagy cselekedetére. A köszönetmondás, egy bók vagy egy dicséret sokat jelenthet azok számára, akik ezen a módon tud-

ják kifejezni szeretetüket. Bár főként a verbális kommunikációra helyeződik a hangsúly, egy kedves üzenet is célt tud érni. A közlés-mód gyakran másodlagos, maga a dicséret a lényeges.

A minőségi idő jellemzője, hogy osztatlan figyelemben részesítjük társunkat. A lényege az, hogy az adott személyek nem simán csak együtt vannak, hanem olyan tevékenységet folytatnak, amivel kifejezetten egymásra figyelnek. Ilyen például egy közös séta vagy egy kuckózós, beszélgetős este. Fontos, hogy ilyenkor mellőzzük a telefont, a tv-t, és ténylegesen a másikra fókuszáljunk.

Az ajándékozás sokak számára kedves dolog. Adni és kapni egyaránt izgalmas és jó érzés, főleg azoknak, akiknek ez a szeretetnyelve. Az elismerő szavakhoz hasonlóan itt is központi szerepet játszik az adás folyamata, azonban ebben az esetben fizikailag megfogható dolgokról van szó. Az ajándékoknak nem kell drágának lenniük, hiszen nem az anyagi oldal a lényeg, hanem az, hogy eszünkbe jutott a másik. Egy szál virág vagy egy tábla csoki egyaránt örömet tud okozni.

A szívességek esetében a szavaknál többet mondanak a tettek. Azok a cselekedetek számítanak leginkább, melyekkel segítünk partnerünknek. Érdemes megfigyelni, hogy mire van szüksége a másiknak és rendszeresen segíteni ezekben a dolgokban. Kedveskedésnek számít átállalni egyes feladatokat, mint például a mosogatás vagy porszívózás. Ezzel is csökkentjük a másik terhét és kifejezzük, hogy fontos számunkra.

A testi érintés pontosan az, aminek hangzik. A fizikai kontaktusban rengeteg érzelm lakozik, melyet gyermekkorunktól kezdve igényelünk. A szeretetteljes érintések, legyen az egy ölelés vagy egy simogatás, sokat jelenthetnek nehéz helyzetekben és a hétköznapiakban is. Azonban érdemes elővigyázatosságnak lenni. Míg némelyik érintkezési forma szeretetteljes, addig mások sértőek lehetnek egyesek számára. Ez sok esetben kultúrától függ.

SZERETETNYELVEK FELISMERÉSE

A szeretetnyelvek megismerése számunkra és a környezetünk számára egyaránt fontos. A témában számos könyv elérhető, valamint internetes tesztek szintén közelebb vihetik a kitöltőket a saját szeretetnyelvük felfedezéséhez. Egy ember több szeretetnyelvet is „beszélhet”, valamint tudatosan elsajátíthatja azokat, melyek eltérőek a sajátjától. Ez számos szempontból előnyös. Igényeink megismerése megkönnyítheti társas kapcsolatainkat, el tudjuk magyarázni partnerünknek, hogy mire van szükségünk, valamint társaink szeretetnyelvét felismerve az ő igényeiknek szintén eleget tudunk tenni. A szeretetnyelvek minden társas kapcsolatban

jelen vannak. A szülőkkel, barátokkal, testvérekkel való kapcsolatot ugyanúgy javíthatja a tudatos felismerése ezeknek a kommunikációs fajtáknak, mint egy párkapcsolatot.

Sokat elmond valakiről, hogy hogyan próbálja kifejezni a szeretetét a másik felé ösztönösen. Ha valaki például szereti apróságokkal meglepni a társát és ez tölti el örömmel, akkor gyanakodhatunk, hogy ez a személy az ajándékozás szeretetnyelvét használja. Érdemes figyelmet fordítani ezekre a jelekre és tudatosan kezelni az információkat, így könnyen a kedvére tudunk tenni partnerünknek.

Adventi vásárok

Advent, avagy miért várjuk ennyire a karácsonyi vásárokat, az illatos gyertyákat, a fenyőfa illatát és a mézeskalácssütést. Mit üneplünk adventkor és hova érdemes elutazni, ha meg akarjuk ismerni ezt a kedves hagyományt?

**SZABÓ DÓRA,
AGY-A-LAP, BGE KVIK, BUDAPEST**

Tudtad?

A karácsonyi ünnepekör advent első vasárnapjától vízkereszt ünnepéig tartó időszak, amely felöleli a karácsonyi készülődést és ünneplést, valamint az azt követő periódust. Az Advent szó jelentése a latin „adventus Domini” kifejezésből származik, mely annyit jelent: „az Úr eljövetele”. A karácsony ünneplésével együtt terjedt el, a két fogalom a kezdetektől összetartozik: karácsony és advent, a felkészülés és az ünneplés.

A koszorú, és az azon elhelyezkedő négy gyertya szimbóluma – melyet december első vasárnapjától minden vasárnap meg kell gyújtani, mígnem a negyedik, a karácsony előtti vasárnapra nem esik –, a téli sötét elleni fény és melegség.

Karácsonyi vásárok

Aki szereti a karácsony illatát, ízeit, zenéit és hangulatát, bizonyára eltöltött már legalább egy fagyos téli estét az adventi vásárban.

Míg Budapesten ezt a vár körül és a Vörösmarty téren is megrendezik, addig a gőzölgő puncs illatát, a kalácsok mogorós ízét és a színes fényeket máshol is csodálhatjuk. Járjuk be Európa legszebb vásárait és tervezzünk egy körutat a következő évre!

Bécs

Első állomásként nem is gondolhatnánk másra, mint Bécsre. Bécs könnyen megközelíthető, egyre növekvő, hatalmas területen el-

helyezkedő vására mára szinte mindenki által ismert, a legnépszerűbb látogatói helynek örvend. Mivel szomszédos országunk Ausztria, számunkra ide a legkönnyebb eljutni, ha – a külföldi adventi vásárra vagyunk kíváncsiak. De nem csak mi magyarok szeretjük a fényárban úszó várost, hiszen ebben az időszakban közel 3 millió vásárló látogat el a mesebelien kiválóított főtérre. Amit semmi esetre sem hagyhatok ki, ha ide látogattok a klaszrikus karácsonyi puncs, vagyis a „Weihnachtspunsch”.

München

A történészek szerint a müncheni a legrégebbi német karácsonyi vásár. A bajor fővárosban, ebben az időszakban is a sóré a főszerep, de a különböző forralt borokról, puncsokról, édességekről sem feledkezhetünk meg. A Marienplatz forgataga szinte minden időszakban zsúfolásig megtelik turistákkal, így az adventi időszak sem telik másként, mint sok-sok látogatóval, kirándulóval, vásárlóval. Az út ugyan hosszabb, mint Bécsbe, hiszen Németország nem határos országa Magyarországnak, de minden biztonnal más élménnyel térünk majd haza egy

ilyen helyről, ahol az advent már a vásárok történelmébe illik.

Colmar

A francia filmek szerelmeseihez szólok most a következő varázslatos helyszínnel: Colmar ral. A képek alapján már láthatjátok, hogy nem hiába vagyok elragadtatva. Ez a kisváros teljesen más arcát mutatja meg Franciaországnak. Nem a nyüzsgő Párizs, se nem a francia riviéra, hanem valami egészen apró, Alíz csodaországbeli, „festményszerű” város.

Lyon

Meg egy kis Franciaország a téli napokra: ha már ellátogattok Colmar-ba, ne hagyjátok ki a Lyoni Fényfesztivált sem, melyet már 1999-től rendeznek, december második hétvégéjén. A gyönyörű látványosságok mellett a fény és annak játéka kerül reflektorba.

Tallin

A hideget nem sokan kedvelik – legalábbis a lányok többsége semmiképpen –, de egy szép látványért, pár napos karácsony előtti élményért az északi paradicsomba, Tallinba, szívesen vállalnánk a reszketést, főleg, ha tudjuk, hogy bármelyik sarkon felmelegít majd egy forró ital.

A hószobrok tövében számos éssz étel- és italkülönlegességeket kóstolhattok, miközben kandel-lók és utcai melegedők közelében beszélgethettek, nézelődhettek. Tallin minden évben egyre több turistát csalogat magához a téli időszakban. Azt azonban semmiképpen se felejtsetek el, hogy ez a város már igazán messze van tőlünk, tehát ne egy napos látogatást tervezetek, mint Bécs esetében, hanem érdemes egy hosszúhétvégét itt tölteni, hogy ne csak az elkápráztató vásári hangulatot vigyétek haza, hanem néhány fotót is a látnivalókról.

A felsorolt városok, csak a rövid listája azoknak az elképesztően gyönyörű helyeknek, ahová érdemes az életben legalább egyszer ellátogatni. Ide még fel lehetne sorolni Prágát, Moszkvát, Zágrábot, Brüsszelt, és még Európa legtöbb fővárosát is, beleértve Budapestet, illetve Magyarország számos nagyvárosát!

Remélem, a vizsgákra való készülődésben sikerült meghoznom a kedveteket a csomagoláshoz, mézes sütemények sütéséhez, az utazáshoz, és a vásárok pompás hangulatához!

DÍSZEK ÉS CSOMAGOK

Napjainkban a karácsony azon ünnepek közé tartozik, amikor az emberek a szeretteiket ajándékokkal lepik meg. A karácsony lassan elveszti értékét. Gondoljunk csak vissza arra, milyen volt, amikor a családdal gyermekkorunkban a karácsonyfadíszeket készítettük. Napjainkban másról sem szól az ünnep, csak arról, hogy mindenki rohan a szupermarketekbe, és elkölti a fizetésének egy jelentős hányadát, vagy az egészét.

**BÉRES NOÉMI,
ÚJ KÖZLÖNY, DEBRECENI REFORMÁTUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM**

Ha tehetjük, lepjük meg a családtagjainkat saját készítésű ajándékokkal!

A rokonok és barátok le lesznek nyugózva ezektől a kis kézzel gyártott apróságoktól. „Ajándék lónak ne nézd a fogát!” — tartja a mondás. Nem az ajándék értéke számít, hanem az, hogy szívből jövő legyen. Nem kell feltétlenül a boltba szaladnunk, és a kreatív részlegen a sok drága kiegészítőt venni. Elegendő, ha van egy ragasztópisztolyunk, néhány termésünk, néhány összegyűjtött apróságunk. Ilyenek pl. a szalagok, amelyek a ruhaakasztó szerepét töltötték be, s amelyeket újra felhasználunk; üvegek, amelyekben befőttek voltak; drót, amelyet szintén újra hasznosítunk; csomagolópapír, régi besárgult újságok. Környezetbarát kartonpapírból csodaszép karácsonyi üdvözlőkártyát készíthetünk.

Ezeket a kis apróságokat, gyűjtött anyagokból és termésekből saját kezűleg készítettem. A ragasztó, valamint a madzag kerültek csupán pénzbe, a többi gyűjtött anyag.

A karácsonyi meglepetés értékét fokozhatjuk a különleges csomagolással. A legegyszerűbb ökomegoldás, ha díszszatyrot szeretnénk használni. Vegyünk a boltokban egy olcsó, természetbarát anyagú csomagolópapírt, csomagoljuk be az ajándéktárgyat, és rajzoljunk, ragasszunk a papírra, szalaggal kössük át.

Egy új technika az újságból készült kosárfonás. Ez is rendkívül környezetbarát. Ezzel a technikával készíthetünk az ajándékok számára fonott dobozt, amit ki is festhetünk. Ez a kis apróság, nemcsak öko, de maradandó ajándék is lehet, nem kell a kukában landolnia.

DUE TÁBOR

HISZÜNK BENNED

BALATONKENESE,
HOTEL PORT

2024. JÚLIUS 6-14.

FOTÓZZ, VIDEÓZZ,
ÍRJ ÚJSÁGCIKKEKET,
KEZELD MESTERIEN
A SOCIAL MÉDIÁT
VAGY GYÁRTS
PODCASTOT ÉS
REGGELI MŰSORT!

AJÁNDÉKOZZ
DUE-TÁBORT KARÁCSONYRA!

És mi DUE-tagságot adunk hozzá ajándékba.

WWW.MEDIATABOR.HU

KARÁCSONY A VILÁG KÖRÜL HOGYAN ÜNNEPELNEK A VILÁG NÉPEI?

A karácsony megünneplésének számos országban hosszú hagyománya van. Habár szokásaik között számos hasonlóság fedezhető fel, számos érdekes eltérés is megfigyelhető. Ünnepi körképünkben utánajártunk, hogyan viszonyulnak különböző államok kormányai a szeretet ünnepéhez.

**SZALAI RÉKA,
KÖZGAZDÁSZ, BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM**

FRANCIAORSZÁG

Francia földön számos nagy múlt-
ra visszatekintő karácsonyi hagyomá-
ny el, ezek egyike a karácsonyi
vásár. Habár napjainkban számos
városban megtalálhatóak, a ka-
rácsonyi vásárok eredetileg a mai
Németország es Elzász terüle-
téről terjedtek el Európa-szerte,
különösen az 1990-es évek óta. A
kelet-franciaországi Strasbourg
ad otthont a kontinens legrégeb-
bi karácsonyi vásárának, amelyet
1570 óta rendeznek meg. A franci-

ák számára az ünnep fontos része
a bőséges karácsonyi lakoma is.

Az ünnepi készülődés jegyében
szintén elterjedtnek számít a bet-
lehemmi szobrok és figurák felállí-
tása – főként templomokban. Az
utóbbi években heves vitákat vál-
tott ki a kérdés, hogy közintézmé-
nyekben (például városházákban)
szabad-e betlehemet elhelyezni.
Ezügyben ugyanis az ország két
fontos tradíciója is ütközik: a szeku-
larizmus és a kereszténység. Fran-

ciaországban az állam és az egy-
ház szétválasztását jelentő laicitás
elvét 1905-ben törvénybe foglalták,
illetve az alkotmány is rögzíti, így
szigorú szabályok vonatkoznak
a vallási jelképek használatára a
közférában. Másfelől viszont bi-
zonyos keresztény hagyományok
ma is fontosak a franciák számára:
a francia társadalom vallásos ré-
szének többsége római katolikus,
ám a népesség 20-40 százaléka
vallja magát meggyőződéses ate-
istának.

KÍNA

A világ legnépesebb államában a karácsony megünneplése viszonylag újkeletű tradíció. Főként a nagyobb városokban és a fiatalok körében vált a közelmúltban közkedveltté a karácsony, ám vidéken továbbra sem elterjedt. Habár a kínaiak számára a karácsony egy nyugatról importált ünnep, ennek is kialakulóban vannak a kínai sajátosságai. Szentestén például sokan színes papírba csomagolt almát ajándékoznak egymásnak, ugyanis úgy tartják, az alma szerencsét hoz.

A karácsony Kínában nemcsak népszerűnek, de rendkívül elüzletiesedett ünnepnek számít.

A kommunista országban ugyanis hosszú ideig be volt tiltva a kereszténység és a karácsony ünnepe is. Az állam az 1970-es évek vége óta toleránsabb a vallásokkal szemben, ám ez nem jelent vallászsabadságot, a vallásgyakorlást a kormány továbbra is szigorúan szabályozza. Kínában a lakosság mintegy 5 százaléka (kb.

68 millió ember) vallja magát kereszténynek, ők napjainkban is számos korlátozással néznek szembe, a karácsony vallásos megünneplésében is.

A karácsony „kereskedelmesített” változata az 1990-es évek óta engedélyezett – elterjedtté

válásával azonban egyre inkább elveszik a vallási tartalom. Az ünnep társadalmi megítélése azonban nem mindig kedvező: egyes kínai nacionalisták szerint a Nyugat a karácsonyt egy eszközként használja a külföldi imperializmus terjesztésére.

EGYIPTOM

A jórészt Észak-Afrikában található ország neve hallatán kevesen asszociálnak a karácsony megünneplésére, pedig Egyip-

tom lakosságának mintegy 15 százaléka keresztény, többségük a kopt egyházhoz tartozik, mely sajátos karácsonyi tradíciókkal rendelkezik. Egyiptomban

január 7-én ünnepelnek – ahogyan például Oroszországban és Szerbiában is – az ortodox hagyományok alapján.

43 nappal karácsony előtt böjt kezdődik, a hívők nem ehetnek semmilyen állati eredetű ételt. Az ünneplés január 6-án veszi kezdetét templomi szertartással, este pedig lakomával, amely rendszerint báránylevest, továbbá húst, tojást és vajot tartalmaz – azaz mindent, amit a böjt során nélkülöztek. Január 7-én a család és a barátok összegyűlnek, hogy közösen töltsék a napot. Jellegzetes a kahnak nevezett édes sütemény ajándékozása is. Egyiptomban nem csak a keresztények ünnepelnek, sokan tartják meg szekuláris ünnepként a karácsonyt, amelyet Mubarak 2003-as elnöki rendelete nemzeti ünnepé tett.

A KARÁCSONY EREDETE ÉS JELKÉPEINEK TÖRTÉNETE

A nagy jelentőséggel bíró téli ünnep minden nyelvben más és más nevet kapott. A magyar karácsony szó jelentése szláv eredetű, a szláv korcsun szóból ered, amely lépőt, átlépőt jelent. A szó jelentése utal az új esztendőbe való átlépésre.

Ugyanígy az angol Christmas Jézus Krisztus nevére utal. Ezzel szemben a német Weihnacht és a holland kertsmissie szent éjt jelent, tehát a szavak jelentése egyházi eredetű. A francia Noel, az olasz natale, a spanyol navidad, valamint a walesi nadoling a latin Natalis szóból erednek, melynek jelentése születés.

UNIVERZOOM, NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM, SZOMBATHELY

A TÖRTÉNET

Mindenki ismeri a karácsony vallási eredetét, hisz napjainkban a legelterjedtebb magyarázata az ünnepnek. Tekintsük át röviden, miről is szól.

Körülbelül kétezer évvel ezelőtt élt Izráel egyik városában, Názáretben Mária. Egyik éjjel megjelent előtte Gábiel arkangyal és tudtára adta, hogy hamarosan gyermeke fog születni, aki Istennek fia lesz. Mária megijedt, hiszen nem értette, milyen tervei vannak Istennek vele, de az angyal megnyugtatta, mondván, hogy ez így helyes, ennek így kell lennie.

Máriát nemsokára feleségül vette József. Népszámlálás céljából a családnak el kellett hagynia Názáretet és a Jeruzsálemhez közeli Betlehembe mentek. Amikor megérkeztek Betlehembe, sehol sem találtak helyet, és mivel Mária érezte, hogy közeleg a szülés ideje, egy istállóba húzódtak be. Így született meg a kis Jézus, akit a jászolba fektettek.

A közeli mezőn lévő pásztorokat egy angyal értesítette Isten fiának születéséről. A pásztorok elindultak, hogy megcsodálják a kisfiút. Eközben három bölcs is útnak indult. Számukra a betlehemi csillag jelezte az Úr Jézus születését és azt a helyet, ahol megtalálhatják az újszülöttet.

A pásztorok a bölcssekkel együtt rátaláltak a szent családra, térdre borultak előttük és ajándékkal halmozták el őket.

AZ ÜNNEP KELETKEZÉSE

Az ünnep 325 és 335 között keletkezett Rómában. Célja az volt, hogy lezárja a Jézus Krisztussal kapcsolatos vitákat és népszerűsítse a niceai zsinat határozatát, amely szerint Jézus Isten és ember egy személyben. Az ünnep napjának kiválasztása sok problémát okozott, mivel ebben az időben számos nézet létezett Jézus születésének időpontját illetően. Egyesek szerint 20-án, mások szerint április 18-án vagy 19-én, ismét mások sze-

rint november 25-én vagy január 6-án született Jézus. A választás mégis december 25-re esett, hogy ellensúlyozzák a „Sol invictus” (legyőzhetetlen nap) pogány ünnepét. Így bevezették Krisztusnak a „Sol Salutisnak” (az üdvösség napjának) ünnepét. Jézus születésének ünnepe új tartalmat kapott és a húsvéti böjthöz hasonlóan előkészületi időt csatoltak az ünnephez (advent).

ANGYAL

A karácsonynak számos ünnephez hasonlóan vannak jelképei. Egyike ezen jelképeknek az angyalok. Az angyalok a Bibliában az Úr küldöttként keresik fel az embereket. A keresztény művészet az angyalokat kezdettől fogva férfiként jelenítette meg, antik római viseletben. Eleinte az angyalok nem viseltek szárnyakat, a IV. századtól jelennek meg a szárnyas angyalok, majd a késő reneszánsztól a szárny ismét eltűnik a válukról.

GYERTYA

A Biblia alapján a Logosznak, a Világ Fényének szimbóluma, a keresztény szimbolikában Krisztus jelképe. A gyertya a szentháromságot testesíti meg a láng, a kanóc és a viasz egysége folytán. A magyar néphit úgy mondja, hogy a mennyországban mindenkinek van egy égő gyertyája, ameddig az lángol, addig él az ember. A gyertya végigkíséri az embert az életen.

„MÁS AZ, HOGY MEDDIG KELL, ÉS MEDDIG SZÜKSÉGES”

A BIZTONSÁGI ÖVÖN TÚL IS VAN BIZTONSÁG

Ma már talán mindenki számára alapvetés az, hogy autóba ülve használatba vesszük a biztonsági övet, azonban sokan nem tudják, hogy a gyerekek megfelelő védelméhez ez nem elég – gyerekülésekre van szükség. Sándor Pállal, a Cybex Magyarország ügyvezetőjével beszélgettünk arról, hogy miért és hogyan érdemes gondoskodni a legkisebbek biztonságáról.

VELEK DOMONKOS

Miért fontos, hogy használjunk gyerekülést?

Alapvetően a biztonság megteremtése és fokozása miatt. A gyermekek mérete és az autógyártók nem teljesen vannak összhangban a biztonsági rendszerek kialakítását illetően. A felnőttekre terveznek főleg, tehát a biztonsági öv súlylimitje, illetve a légzsákok működése erős izomzatra és fejlett csontrendszerre lettek méretezve. Ezek az erőhatások és védelmi zónák nem megfelelőek egy fejlődésben lévő, még sokkal puhább testszerkezetű gyerekeknek. A csecsemők fejének súlya és mérete a testük többi részéhez képest arányaiban sokkal nagyobb, illetve gyengébb a nyakizomzatuk, ezért nem tudják az övek megfelelően megtartani, sokkal jobban sérülhetnek bármilyen irányú ütközésnél. Fontos, hogy mindenképpen méretben és funkcióban is passzoló, a lehető legfejlettebb biztonsági rendszert alkalmazzuk az autókban.

Hány éves korig kötelező az ülés használata?

12 éves korig ajánlott a megfelelő méretű ülések használata. Először is a legfontosabb, hogy ne csak a KRESZ-t vegyük figyelembe, hanem azon túl gondolkozzunk. A KRESZ gyermekbiztonsági szempontból inkább csak az abszolút szükséges és törvényi minimumot jelenti, de ennél sokkal többre van szükség a valós biztonsághoz. Szemléltetésképpen egy autós példával élve: lehet egy 40 éves Trabanttal is közlekedni az utakon, mert legális, van rajta fék, biztonsági öv, szélvédő, műszaki vizsga stb. Ugyanígy lehet egy modern teherjárommal is közlekedni, amiben van 10 légzsák, több mint 2 tona, magasan van a védelmi zónája és számtalan töréstartó rész, modern acélból, mai technológiával gyártották. Egy baleset esetén talán senki sem szeretne a Trabanttal utazni, ugye? A KRESZ szerint sajnos csak hároméves korig kötelező a gyermekbiztonsági rendszer használata. Elhagyható a gyer-

Sándor Pál

mekebiztonsági rendszer alkalmazása (tehát gyermekülés), vagy ülésmagasító nélkül utazhatnak a 3 évnél idősebb, és 135 cm-nél magasabb gyerekek, de csak a hátsó ülésen és csak bekapcsolt biztonsági övvel, amennyiben azzal testméretéhez igazodóan biztonságosan rögzíthető. Az első ülésre akkor ülhetnek át a gyerekek, ha elérték a 150 cm-es testmagasságot. De valójában sokkal tovább szükséges a biztonsági ülések használata. Ha csak egy sima ülésmagasítót használunk hároméves

kor után, az nem fog védelmet nyújtani, ha például akkor történik valamilyen baleset, amikor a gyerek elaludt az autóban. Sajnos a balesetek esetén jellemző, hogy kicsúsznak az öv alól a gyerekek, vagy eleve túl magasan fut át a nyakuknál a biztonsági öv, illetve ha nincs hátul oldallégzsák, semmi nem tartja őket távol egy behatoló ajtókárpittól, óriási fej, felsőtest és csípő sérülési kockázatot jelentve. Azt, hogy mit ír elő a szabályzat, és valójában mire van szükség, a Cybex bababiztonsági eszközöket gyártó cég is különválasztja, de javasolt mindenkinek, hogy körülbelül 12 éves korig használjanak gyermekvédelmi biztonsági rendszert, tehát autósüléseket.

Meddig érdemes a gyermeket menetiránnyal szembe fordítva, babahordozóval utaztatni?

A legújabb szabályok szerint addig, amíg 15 hónapos nem lesz a gyermek, de ezt is érdemes legalább kétéves korig kitolni, pontosabban addig, ameddig jól elfér és józan ésszel ott tartható a gyerek. Körülbelül kétéves korig mindig a háttal utazás adja a legnagyobb védelmet a testnek. Utána, amikor már megerősödött a gyerek izomzata, és a fej is már arányában kisebb az újszülött korhoz képest, akkor lehet menetiránnyal megfelelően előre fordítani.

Honnan tudjuk, hogy melyik helyzetben melyik típusú ülés a megfelelő számunkra? Mire figyeljünk oda?

Az ülésválasztás alapvetően a magasságtól függ. Mindig le van írva a felhasználási útmutatókban, hogy az ülések milyen magassághoz használhatóak, a forgathatók esetében – mert ma már ilyenek is vannak –, hogy meddig használhatók menetiránnyal háttal fordítva. Ezúttal is felhívnom a figyelmét mindenkinek, hogy olvassák el az útmutatót! Sokan hajlamosak ezt félredobni, mert viszonylag egyértelműnek tűnik a használata, de azért vannak olyan dolgok, amik olvasás nélkül nem derülnek ki. Például, hogy milyen sorrendben és hol vezessük át a

biztonsági övet, mennyire húzzuk meg, van-e valami különleges kritériuma a széknek, amire esetleg külön figyelni kell.

A legnagyobb biztonságot az ISOFIX rögzítésű ülések adják, mivel relatív nehéz rosszul rögzíteni őket, ellentétben az övvel rögzített típusoknál, ahol jobban oda kell figyelni a rögzítésre. Érdemes a gyermeket inkább az autó hátsó ülésén utaztatni, mert elöl elvonhatja a szülő figyelmét és a szélvédőn behatoló tárgyak is nagyobb veszélyt jelenthetnek rájuk. Ha valaki mindenképpen elöl kénytelen bekötni a hordozót, akkor nagyon fontos, hogy az utasoldali légzsákokat kapcsolja ki minden esetben, mert balesetkor az akár halálos sérüléseket is okozhat a babának.

Fiatalként hogyan vigyázhatunk a testvérünkre utazás közben?

Egy olyan családban, ahol van két-három gyerek nagyobb korkülönbséggel, ott mindenképpen érdemes arra figyelni, hogy a nagyobbak is tanulják meg, hogy hogyan kötik be a szülők a testvérüket, így figyelhetnek arra, hogy ez mindig helyesen történik-e. Ha esetleg észreveszi, hogy mégsem sikerült, akkor tud szólni. Ha látja, hogy valami olyat csinál a kisebb gyerekek, ami veszélyes, például me-

net közben megpróbál kibújni a biztonsági övből, akkor ő észre tudja ezt venni. Lehet arra nevelni a gyerekeket, hogy felelősséget érezzenek a testvéreikért. Ha nem autós közlekedésről van szó, akkor gyalogosként a zebrahoz érve fogja meg a kisebb kezét, figyeljen rá, ne engedje kiszaladni. Nyilván egyéni függő, hogy kinek mit enged meg racionálisan az életkora – ezt igazából családja is válogatja, hogy pontosan mi várható el tőlük. Ilyen apróságokkal lehet edzeni a gyerekeket arra, hogy figyeljenek egymásra, és minél többen figyelnek egy kisgyerekre – akár ők is egymásra –, annak nagyobb biztonságban vannak.

Miért fontos erről a témáról beszélni, mennyire követik Magyarországon az emberek a szabályokat?

Alapvetően nagy út van már emögött, Magyarországon és a kelet-európai régióban is látszik a fejlődés a gyereküléseket illetően. Egyre többen használják, egyre többet áldoznak rá a szülők. Hazánk a régióban elég jól teljesít, Bulgáriához vagy Romániához hasonlítva nagyobb már az ülésfelhasználásunk, de a hatéves korosztálytól felfelé sok fejlődésre van még szükség. Összességében érezzük a hozzáállásbeli változást.

„Minden szerepem közel áll hozzám”

INTERJÚ NAGY KATICA SZÍNÉSZNŐVEL

Nagy Katica gyermekkora óta színészi berkekben mozog, szinkronizálással kezdett, 2019-ben diplomázott a Színház- és Filmművészeti Egyetemen, ma egyaránt ismerhetjük filmekből, sorozatokból és színházból is. Egy ideje szabadúszóként tevékenykedik, és nem szenved hiányt szerepekben, legfrissebb alakításáért pedig nemrég a legjobb női főszereplőnek járó díjat is átvehette a Los Angeles-i Magyar Filmfesztiválon. A Semmelweis című filmben játszott főszerepéről, a forgatásokról, valamint pályafutása kezdetéről és jövőbeli terveiről is beszélgettünk vele.

PANULIN BOGLÁRKA

Játsz a Filmteszten! www.filmteszt.hu

FOTÓ: SZVACSEK ÁTILKA, FORRÁS: SZUPERMODERN STÚDIÓ

Már gyermekkorodtól szinkronszínészkedsz, ez adott neked inspirációt ahhoz, hogy ezen a pályán helyezkedj el?

Inkább fordítva: magát a szinkronizálást a színészet iránti vágy inspirálta és menet közben nagyon megszerettem ezt is. Nem volt kifejezett vágyam a szinkronozásra, de tudtam, hogy a színészek ezt is csinálják. Pont most mesélt el egy régi sztorit az egyik szinkronrendező hölgy: 12-13 éves lehettem és ő arra lépett ki a stúdióból, hogy egy ismert színész hatalmas vehemenciával próbált lebeszélni engem a színészetről, én pedig foggal-körömmel magyaráztam, hogy de én akkor is ezt akarom, teljesen hajthatatlan voltam.

Ez egyébként teljesen általános volt, hogy a szinkronszínészek megpróbálnak lebeszélni a színészi pályáról, igyekeznek megóvni a fiatalokat ettől, de természetesen nem bántam meg, hogy ezt választottam. Van egy olyan meglátásuk, hogy aki gyerek szinkronszínészként kezdi a karrierjét, soha nem lesz Színművészeti Egyetemet végzett színész. Azt mondták, hogy téged nem fognak felvenni, mert a szinkronban olyan manírok épülnek rád, amiket nem tudsz majd levetkőzni. Ez nálam szerencsére teljesen megtört, és nagyon büszke vagyok erre, a mai napig próbálok ennek a mentalitásnak a mentén dolgozni, hogy ne technikás legyek, hanem próbáljak lelket önteni a beszédbe.

Szinkronizálsz, filmekben és videoklipekben is szerepelsz, színházban is játszol. Melyik áll hozzád a legközelebb? Vagy ez így alkot egységet?

Sokan vagyunk így a szakmában, akik olyan szerencsések, hogy mindent csinálhatják, és ezek a különböző területek összeépülnek egy nagy tudássá: az összesnek egy az alapja, csak más módon kommunikálod magadat, mások a technikai elvárások. Az egyetemi évek alatt alapból kamaradarabokat csináltunk, ezek sokkal természetesebbek voltak, mint ami a magyar színházi életben megszokott. Ez nekem sokkal komfortosabb

volt, nem tudom mit csináltam volna, ha egy Vígszínház méretű színpadot kell bebeszélnem, mert eleinte nem tudtam volna. De szépen lassan megtanultam olyan dolgokat is, amelyek nem voltak kényelmesek: nagyobb gesztusokat használni eleinte nehéz volt, mert kisebbekkel könnyebb volt játszani, ez azonban mára már teljesen feloldódott. Mindet szeretem csinálni, mindegyiknek megvan a maga szépsége.

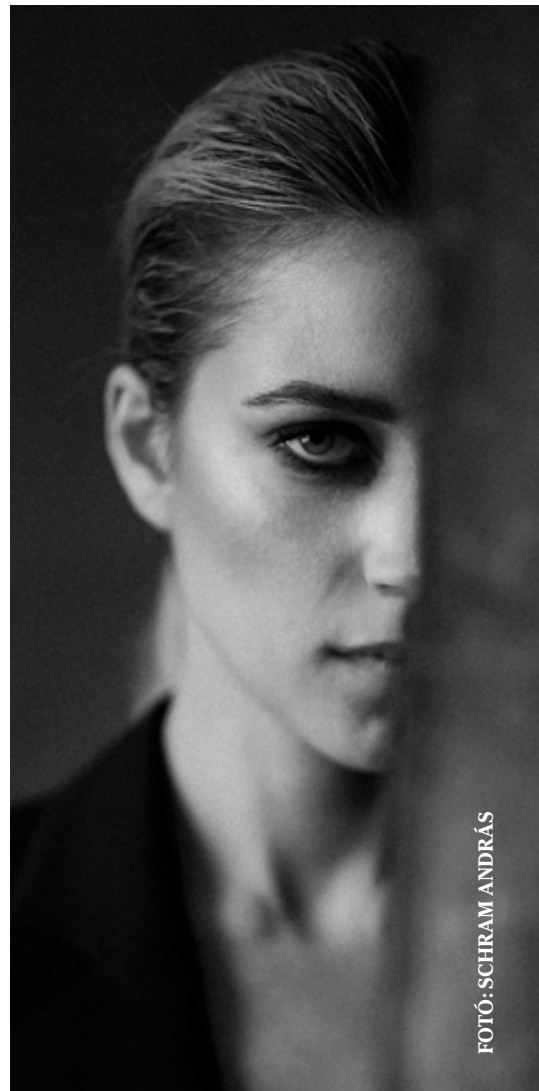
És melyik korábbi szerepedet tartod a legmeghatározóbbnak a karriered szempontjából eddig?

Nem tudnék ilyet mondani, mindegyikhez kötődöm. A tévés sorozathoz azért, mert előtte nem szerepeltem ilyenben, a nagyjátékfilmekhez is, hiszen mindegyik karakter más. Nem tudnék egyet sem kiemelni, ha választanék, azaz azt üzenném, hogy a többi valahogy kevesebb, pedig minden szerepem ugyanúgy közel áll hozzám.

Evezzünk kicsit frissebb vizekre, a hamarosan megjelenő Semmelweis című filmben az egyik főszerepet játszod, Emma szülésznőt. Találkoztál bármilyen kihívással vagy meglepetéssel a forgatás alatt, ami neked is újdonság volt és most tapasztaltad először?

Nagyon sok minden volt, hosszú menet volt a forgatás. Nagy kaliberű szerep, régi kor, én pedig még sosem játszottam kosztümös filmben. A Netflix sorozatok színészeinek – például a Trónok Harcából –, ez teljesen ismeretes, milyen komoly hajak, ruhák vannak az ilyen típusú alkotásokban, és mennyire nehéz ezeket viselni egész nap, de nekem újdonság volt. Nyilván az is hozzátartozott, hogy meleg volt a nagy, kényelmetlen ruhákban; amik amúgy csodálatosak voltak, félreértés ne essék, le nem venném őket, minden centiméterről milliméterre egy jelmeztervező zseni alkotta őket (*Szakács Györgyi – a szerk.*), de azért a viselésüket bírni kellett.

Egy ilyen nagy kaliberű alkotás után milyen projekteket

FOTÓ: SCHIRAM ANDRÁS

**A Semmelweis című film
2023. november 30-tól
látható a mozikban!**

Képzeld el magad, mik a terveid a közeljövőre?

Most többféle kisebb projektben vettem részt, felolvasásokban, közben tanítok, lett egy osztályom a Lumiere Filmiskolában, ezekkel el vagyok foglalva. Nagyon sok szinkront is csinálok, forgatok közben egy kisfilmet is. Nagyobb filmem nyáron volt, ez majd jövőre fog megjelenni, és nem tudom, hogy mi lesz, szabadúszó vagyok, mindig várom, hogy befusson valami. Most jelenleg nincs olyan, amiről még beszélni lehetne, de egyáltalán nem félek tőle, hogy mit hoz a jövő.

DRÁGÁN VEGYEM, AMIKOR SZÜKSÉGEM VAN RÁ, VAGY OLCSÓN, AMIKOR MÉG NINCS?

Nyakunkon a karácsony, amikor mindenki hajlamos a lehetőségeihez képest túl sokat költeni az ajándékokra. Efelé terelnek minket a szaporodó leárazások is, például a Black Friday. De érdemes odafigyelni, mert az olcsóbb termékekből gyakran többet vagy könnyelműbben vásárolunk. Azt hihetnénk, hogy profik vagyunk már ezek kezelésében, de nem árt megerősíteni magunkban egy két fontos szempontot, és ezzel megtartani az ajándékozás és túlköltekezés közti egyensúlyt. A témában Szöcs Gábort, a Pénzügyminisztérium makrogazdasági és európai ügyekért felelős helyettes államtitkárát kérdeztük, aki személyesen is megtapasztalja ezeket a dilemmákat.

SAÁD ANNA

A karácsony előtt megszaporodó, kényelmesnek látszó online rendeléseknél mit érdemes szem előtt tartani?

Mindenképp figyelni kell arra, hogy milyen honlapról vásárolunk, hisz ugyanazt a terméket több forrásból is be lehet szerezni. Amikor ellenőrizzük a honlapot, akkor láthatjuk, hogyha az adott áru nincs készleten, vagy kevesen rendeltek onnan. Az oldalak értékelése is mérvadó lehet. Lényegesek a visszajelzések arról, hogy a vevők jellemzően hibásan vagy későn kapták-e meg a rendelésüket. Fontos figyelni a kiszállítási határidőt is, mert hiába kedvező az ára valaminek, ha nincsen készleten, vagy csak hosszú átfutási idővel lehet megkapni. A fizetés történhet személyes átvétellel vagy a telephelyen utánvétellel. Én a kártyás fizetést részesítem előnyben, mert szerintem a mai bank applikációknak már vannak megfelelő biztonsági funkciói ehhez. Persze mindig

oda kell figyelni, hogy milyen adatokat kér tőlünk az adott platform.

Ön is áttért az online ajándékrendelésre, vagy maradt a hagyományos bolti vásárlásnál?

Én jobban szeretem a hagyományos vásárlást, de elektronikai termékeknél, ahol pontosabban meg tudom adni a paramétereket, online vásárolok. A családban a feleségem és a gyerekek is nagyrészt online rendelnek.

Mik a legfontosabb szempontok a karácsonyi vásárlás előtt egy családnak, illetve egy diák számára?

Amire felnőtként és gyerekként is oda kell figyelni, hogy a december is egy ugyanolyan hónap, mint az összes többi. Ez azt jelenti, hogy ilyenkor is vannak nagy bevásárlások, a hiteleket, a rezi számlát is ki kell fizetni. Nyilván mindenki többet költ karácsony előtt, pont ezért érdemes korábban elkezdni gyűjteni rá, részletekben megvásárolni

Szöcs Gábor

az ajándékokat vagy a karácsonyi ételekhez valók részét.

Rengeteg áruház vezet be ünnepek előtt akciókat. Ezek mennyire adnak okot akár impulzusvásárlásra?

Én mindig rá szoktam keresni, hogy az akciósnak tűnő ár valóban akciós-e, hogy mennyi volt a termék eredeti ára. Lehet, hogy

egy másik boltban kedvezmény nélkül ugyanennyiért árulják. De ha tényleg jónak tűnik az ár, akkor sem kell hirtelen mindenből többet venni csak azért, mert leárazások vannak. A Black Friday idején könnyű belefutni abba a hibába, hogy felesleges ruhákat veszünk. Én akkor szoktam magamnak vásárolni, amikor tényleg szükségem van rá. A feleségem viszont azt mondja, hogy célszerű megvenni valamit, amikor jobb áron van és nem akkor, amikor hirtelen kell, de már csak teljes áron tudunk hozzájutni. Ez is egy szempont. Tehát éljünk az akciók lehetőségével, ellenőrizzük, hogy tényleg akciós-e a termék, de nem kell ezért felhalmozni a dolgokat.

Mennyit érdemes egy tinédzsernek egy akciókkal teli időszakban elkölteni a zsebpénzéből?

Egy téli ruhadarabot, tudva, hogy tényleg szükségük lesz rá a következő hónapokban, érdemes az akciók keretein belül megvenni. Viszont figyelniük kell arra, hogy bármikor jöhet egy újabb akció vagy egy olyan élethelyzet, amikor szükségük lehet arra a megtakarított zsebpénzre. Ezért is jó, ha a hónap végén mindig félre tudnak rakni.

Milyen személyes tanácsot adna a diákoknak a karácsonyi vásárlással kapcsolatban?

Nagy családoknál, vagy ahol sok a rokon, érdemes megbeszélni az ajándékozást. Nem feltétlenül kell mindenkinek ajándékot vennie

mindenkinek, hanem lehet húzást tartani és egy embernek megvenni, amit tényleg szeretne, vagy közösen adni ajándékot. De, ha mindenkit meg szeretnénk ajándékozni, akkor is figyelhetünk rá, hogy a pénzügyi kereteinken belül maradjunk. Én szeretem átgondolni, hogy minek örülne igazán a másik és nem költeni valamire, amiből már van, csak éppen akkor akciós. A könyv például minden esetben egy jó ajándék lehet, de ilyenkor fontos ismernünk az adott ember érdeklődési körét. A kézzel készített ajándék is egy jó alternatíva, mert személyes, sokszor nagyobb örömet szerez, mintha nagyon sokat költenék valamire.

„IRÁNY TO GERMANY”

HOGYAN VEZETTE KI MARCO ROSSI A MAGYAR VÁLOGATOTTAT AZ EB-RE?

A magyar férfi labdarúgó-válogatott zsinórban harmadszor is kijutott az Európa-bajnokságra. A nemzeti csapat mindezt csoportelsőként tette, veretlenül, illetve a 2023-as naptári évet is vereség nélkül fejezi be. Így 2016 és 2021 után 2024-ben sem rendeznek Magyarországon kívül kontinensviadalt.

SZÜCS MÁRTON TEOFIL

A csapat stílusa már nem „csak” arra alkalmas, hogy magasabbra taksált válogatottak játékát rontsa el, hanem arra is, hogy domináns félként fellépve is tudjon győzelmet aratni. Illetve ahogy mondani szokás, a jó csapat ismérve az is, hogy nem olyan jó, esetleg rossz játékkal is képes eredményt elérni.

Mi történt az előző Eb óta? Visszatért Szoboszlai, formációban is váltott Marco Rossi, de az alapelvek maradtak. Ezzel sikerült szép eredményeket elérni a Nemzetek Ligájában. Reaktív félként, jól szervezett, labda nélküli játékkal megnehezítettük nálunk jóval jobb csapatok dolgát is. Azonban a labdás fázisban nagyon elmaradtunk már ettől a minőségtől, és főleg ezért maradhatott alul a válogatott például Albániával szemben. A selejtezőcsoport tagjainak megismerésekor világossá vált, ha ezen a téren nem történik előrelépés, csúnyán meg is lehet égni a jónak tűnő sorsolás ellenére is. A csoportelsőség azt mutatja, jó irányba mozdult el a válogatott, de főként az idegenbeli meccsek mutatták meg azt, hogy van még hova fejlődni.

A bolgárokat és a litvánokat hazai pályán simán sikerült megverni, szépen, terv szerint. A szerbek elleni két meccsen nézett ki a csapat a legjobban, amikor leginkább játszhatta a saját játékát. Biztos védekezés középső blokkban, meccs vége felé mély blokkban, gyors átmenetek és direkt játék a kontrák után.

Így született például Varga Barnabás mindkét gólja, aki úgy tűnik képes lehet betölteni azt az űrt, amelyet Szalai Ádám hagyott maga után a kilences poszton.

Montenegró ellen két erősen különböző meccset láthatunk. Idegenben egy nagyon kompakt, mély blokkban védekeztek a hazaiak, amely ellen látványosan nem volt ellenszere a magyar csapatnak, így izgalmat és gólokat egyaránt nélkülözött az összecsapás. Itthon pedig Szoboszlai klasszis villanásai gyakorlatilag eldöntöttek egy olyan meccset, ami a magyaroknak már nem számított, de az ellenfél még abban a hitben küzdött, hogy győzelem esetén kijuthat az EB-re.

Bulgária és Litvánia ellen vendégként azonban igencsak szenvedett a csapat. Litvánia meglepő módon felvállalt egy nagyon bátor letámadást, ahol ember-ember ellen kijöttek, ezzel megfojtva a magyarok labdakihozatalait, illetve Marco Rossi kísérlete is rosszul sült el azzal, hogy Szoboszlai Dominiket mélyebb szerepkörben próbálta játszani. De a csapatnak volt tartása, bár fordítani nem sikerült, az egyenlítés összejött. Hasonlóan alakultak a történések Bulgáriában is, ahol egy kifejezetten kaotikus meccs végén egy öngóllal hoztuk össze a kijutást az EB-re. Az a mérkőzés azt mutatta meg, hogy a magyar keret mélysége hagy kívánni valót maga után, és ha esetleg pár kulcsjátékos nem elérhető, jelentősen visszaesik a játék minő-

sége. De a küzdelem ott is meghozta az eredményét, és talán ez az, ami miatt ez a válogatott kicsit más.

Természetesen a magyar csapat sem vádolható azzal, hogy ne akart volna nyerni, csupán a döntő pillanatokban sokszor elbuktunk. Rohamoztunk az utolsó percekben, de valami hiányzik. A végén elpattan, kipattan, kikapunk. A mostani csapatnak olyan tartása van, amely kritikus helyzetekben nem az összeomlás, hanem a kilábalás irányába tud húzni. Az a karakter, amely az öltözőbe költözött és a játékosokkal a pályára lép, talán a legnagyobb érték. Ebben pedig Marco Rossinak és a teljes stábjának szerepe van. Tartás, karakter, fegyelem, egymásért való küzdelem. Közhelyesnek tűnő értékek, de olyan alappillérek, amik nélkül 11 Szoboszlai Dominik szintű játékos is félkarú (vagy féllábú) óriásként futna ki a gyepre. Illetve a 12. játékos, a most már rendre teltházzal üzemelő Puskás Aréna közönsége. A jelenleg sérült Sallai Roland, Orbán Willi és Schäfer András visszatérése kulcskérdés, ahogyan az is, hogy senki más ne legyen majd „helyettük” sérült az Eb idején. Több poszton is van már akár második számú opció, aki esetleg bedobható kezdőként vagy jó rotációs emberként, de azal még nem vádolható a válogatott, hogy kifejezetten bő kerete lenne.

A kijutás egy újabb nagy siker, de nem felejthetőek el ezzel egyidőben a meglévő problémák sem. Az biztos, hogy nyugodt szívvel nézheti minden magyar a sorsolást december 2-án, hiszen bárki is kerül egy csoportba a magyarokkal, lesz esélyünk felvenni vele a versenyt.

ÉV VÉGÉN SE FELEDJÜK A LEGFONTOSABB PÉNZÜGYI TUDNIVALÓKAT!

Ebben az évben számos pénzügyi témát érintettünk már az újság hasábjain: bemutattuk a fintech-et, ami magában foglalja a legújabb kori modern digitális szolgáltatókat és alkalmazásokat, megoldásokat. Szó esett a hagyományos bankokról is, az általuk nyújtott szolgáltatásokról, illetve arról, hogy mikor, milyen formában találkozhatsz először ezekkel a szolgáltatásokkal. A biztosítások jelentősége, szerepe, különböző fajtái is terítékre kerültek, valamint áttekintést adtunk a pénzügyi csalások elleni védekezési lehetőségekről, a kiberbiztonságról is. A takarékoságról, ennek a szemléletnek a fontosságáról, a megtakarítási és befektetési lehetőségekről is szót ejtettünk, valamint tájékoztatást adtunk a pénzügyi fogyasztóvédelemről és az állam pénzügyi szerepéről. E témák mind a pénzügyi tudatosság jegyében kerültek előtérbe. Dr. Túri Anikó, a Gazdaságfejlesztési Minisztérium közigazgatási államtitkára segített összefoglalni a legfontosabb tudnivalókat.

Karácsony előtt is tudatosan

„Most, az év végéhez közeledve, a karácsonyi ajándékozási hullám és az ünnepi készülődés előtt tanácsos egy kicsit azt is megfontolni, amit a takarékoságról, a tudatos tervezésről már ismerünk és tudunk: érdemes gondosan beosztani a zsebpénzt, és célszerű végiggondolni, valóban megengedhetjük-e magunknak, hogy túl drága ajándékokat vásároljunk, erőn felül költsékezzünk” – emlékeztetett dr. Túri Anikó. A másik fontos szempont az ajándékok beszerzésének módja kapcsán merül fel: az ajándékok nagy részét immár sokszor a neten vesszük meg. A webshopok használata során is óvatosan kell eljárunk, a

kiberbiztonság, a megbízható online platformokon történő vásárlás fontosságát nem lehet elégszer hangsúlyozni. Figyelmesen olvassuk el a honlapon a felhasználási, fizetési feltételeket. Sokszor már a szövegezésből, megfogalmazásból is látszik, hogy csaló weboldalról van szó, ez mindig legyen intő jel! A gyanús weboldalakat be lehet jelenteni a Nemzeti Kibervédelmi Intézetnek az nki.gov.hu oldalon, az illetékesek meg tudják vizsgálni, van-e káros kód, vírus a honlapon. Amikor fizetésre kerül a sor, mindig ellenőrizzük a böngészőben a pontos címet, hogy tényleg az adott bank fizetőfelületéről van szó, nem pedig adathalász oldalról. Végül, de

dr. Túri Anikó

nem utolsó sorban, érdemes olyan virtuális kártyával fizetni, amire csak akkora összeget töltünk fel, amennyi épp szükséges.

Dr. Túri Anikó szerint szót kell ejtenünk a manapság nagyon elterjedt telefonos, email-es megtevesztésekről, átverésekről is: gyakran a csalók bank nevében telefonálnak, jelszavakat, pin kódokat kérnek, illetve arra szólíthatnak fel, hogy azonnal utaljunk valamekkora pénzösszeget. Esetleg olyan email-eket kaphatunk, amelyben állítólag a nevünkre érkező, de valójában soha nem rendelt csomagért kell fizetnünk. Az ilyen és ehhez hasonló trükkök a karácsony előtti rohanós időszakban még könnyebben megteveszthetnek minket. De ilyenkor álljunk meg egy pillanatra, álljunk ellen a pszichés nyomásyakorlásnak, ne cselekedjünk meggondolatlanul. Tudatosítsuk magunkban, hogy a bank soha nem kér adatokat telefonon, email-ben. Pénzt semmilyen formában ne utaljunk ismeretlenül érkező sürgetésre! Az email-ben kapott linkeket vizsgáljuk meg, ha gyanús, ne kattintsunk rá, nyugodtan gondoljuk át, rendeltünk-e valójában valamit!

Az ünnepek alatt: számvetés és felkészülés a jövőre

A karácsonyi ünnepek alatt általában mindenkinek van egy kis ideje pihenni, kiszállni a mókuserékből. Összeül a család, meg lehet vitatni a pénzügyi célokat, terveket is. „Érdemes ilyenkor egyfajta számvetést is készíteni – legalább gondolatban: mit értünk el ebben az évben, milyen pénzügyi céljaink voltak, azokból mi valósult meg. Ez a fajta leltárkészítés mindig nagyobb és nagyobb tudatosságra ösztönöz: világosan látszik, hol és hogyan lehetne a mindennapi pénzügyeinket jobban kezelni” – javasolta dr. Túri Anikó.

És tanácsos természetesen előre is gondolkodni, felkészülni a következő évre: min érdemes változtatni, hogyan tudunk pl. jobban és hatékonyabban takarékoskodni. Erre remek megoldás lehet számos költségkövető alkalmazás, ezek hozzájárulnak költségvetésünk optimális megtervezéséhez. Vagy például ti is segíthettek adott esetben az idősebbeknek abban, hogy az online ár-összehasonlító oldalakat bátran használják, ezekkel sok idő, pénz és energia megspórolható.

A pénzügyi termékek piacát is – a megtakarítások, befektetések, biztosítások vonatkozásában – is mindig érdemes tanulmányozni. Előfordulhat, hogy változtak az igényeink, így érdemes pl. az elvárásainkhoz,

bankolási szokásainkhoz jobban passzoló bankszámlát keresnünk. Ehhez célszerű végig gondolni a leggyakoribb fizetési helyzeteket, és ennek mentén bankszámlacsomagot választani. Ha külföldi utazás várható, az utasbiztosításokról érdemes alaposabban informálódni, a kínálat sokszínű, és a termékek árazása erősen eltérhet. Amennyiben rendelkezünk némi megtakarítással, érdemes azt is okosan „menedzselni”, figyelembe véve a kockázati hajlandóságunkat és a pénz jövőbeni felhasználásának várható idejét.

Év eleji fogadalmak

Az év eleji fogadalmakról is beszélünk dr. Túri Anikóval. A pénzügyi célok vonatkozásában is fontos, hogy ha fogadalmakkal vágunk neki az új évnek, de a célok túl irreálisak, akkor gyakran ezek a fogadalmak nem tartanak sokáig, és emiatt sokszor rossz szájjal emlékszünk ezekre, kudarcként éljük meg őket. Elkerülendő ezt a csapdát, ha eddig nem voltunk különösebben pénzügyileg tudatosak, először csupán kisebb célokat érdemes magunk elé állítani: pl. határozzuk el, hogy mekkora összeget teszünk félre minden hónapban a zsebpénzből. Ezt nagyobb eséllyel tudjuk betartani, és később természetesen következhetnek a nagyobb vállalások.

„A KALAND AKKOR KEZDŐDIK, AMIKOR MÁR NEM TE BÁMULSZ, HANEM TÉGED BÁMULNAK”

NAGY NOÉMI KATALIN

Anyukám ezen szavai nem minden esetben hangzanak a legmegnyugtatóbbnak, de el kell ismernem, hogy van bennük igazság. Legutóbbi kalandom Marokkóba vezetett el. A családommal Dr. Sajó Tamás Marrakes és a kasbahok útja nevű túráján vettünk részt.

FOTÓ: NAGY NOÉMI KATALIN

Ajt Benhaddu

Amikor szeptemberben földrengés rázta meg Marokkót, egy pillanat erejéig azt hittük, hogy utunknak lóttek, de szerencsére túravezetőnk megnyugtatót mindenkit, a terület, ahova mi készültünk, nem esett annyira a földrengés sújtotta részek vonzáskörébe. Az út során többször is találkoztunk a katasztrófa nyomával, de a legtöbb műemléket már helyreállították, mire odaértünk, vagy csak nem lehetett bizonyos részeket látogatni a munkálatok miatt.

Az első két napot **Marrakesben** töltöttük. A város fontos szerepet játszik az ország kereskedelmében, valamint Marokkó egyik fontos turisztikai központja. Fő látványosságai közé tartozik a város egyik piactere, a **Jemaa el-Fnaa**. Napközben kígyóbűvölőkkel és egyéb árusokkal van tele, viszont az igazán érdekes dolgok péntek

esténként történnek. A piactéren hagyományosan mesemondók, zenészek és egyéb előadók lépnek fel. Az óvárosban meglátogattuk a **Ben Youssef Medreszét**, a Teológiai Főiskola jogelődjét, valamint a **Bahia palotát**. Emellett érkezésünk estjén szerencsénk volt, és még éppen be tudtunk menni Marrakes egyik zsidó temetőjébe.

Marokkóban az 1950-es évek végéig számottevő berber zsidó kisebbség élt. Miután az ország kikiáltotta függetlenségét Franciaországtól 1956-ban, rengeteg zsidó család hagyta el az országot megtorlástól tartva, mivel nagy részük a franciákat támogatta. Marrakesben a régi zsidónegyed a városfal mellé épült. A városban maradt zsidók már nem élnek ott, de a városrész korántsem lakatlan. Az elhagyott házakba egy kevésbé tehető réteg

Ajt Benhaddu

André Heller kertje, az Anima

költözött be, és meglehetősen elszegényedett a környék. Utazásunk során itt talákoztunk először a földrengés nyomaival is, leomlott házak képében.

Eztán az **Atlasz-hegység** felé vettük az irányt, de mielőtt még elértük volna az Atlaszt, tettünk egy gyors kitérőt André Heller, osztrák celeb posztmodern kertjében, **Animában**. Heller először a '70-es években látogatott el Marokkóba, és nagyon megtetszett neki az ország. A kertet 2008-ban kezdték el kiépíteni Afrikában őshonos növényekből. Több művész, többek között Picasso, Keith Haring és Igor Mitoraj installációi is megtalálhatók. Az Anima egy felüdítő élmény volt a nagyváros folyamatos zaja után.

Varzát neve a filmek kedvelőinek ismerősen csenghet, mivel ott található az Atlas Studios, ahol rengeteg hollywoodi filmet és sorozatot forgattak, például A trónok harca bizonyos részei itt lettek felvéve, a Russel Crowe főszereplésével készült Gladiátor pedig egy közeli kisvárosban, **Ájt Benhadduban** forgott. Varzátban lehetőségünk volt megnézni egy szertartásokra már nem használt, de múzeumként működő zsinagógát. A kiállítás tárgyai az '50-es években kivándorló családok hátrahagyott dolgaiból áll. A zsinagóga minden fala, és helyenként a padló egy része is tetőtől talpig ezekkel a tárgyakkal van tele.

Ajt Benhaddu egy kis agyagváros az Ounila folyó partján. Igaz, a folyómederben éppen nem volt víz, amikor meglátogattuk. Az agyagváros szinte teljesen lakatlan,

leszámítva a szuvenírboltokat. A zsidó legendák szerint Eszter királyné várának tartják a hegy tetején található romot. Bármennyire is jól hangzik, ennek a legendának nincs sok igazságalapja, mivel a hegy tetején található építmény jóval Eszter királyné után épült, valamint az épület egy magtár volt.

Az út elvezetett minket a Todra-szurdokba is, ahonnan még 20 kilométert autóztunk, mire elérkeztünk egy berber vásárba. Mikor a két kisbusz, amikkel utaztunk, befordult a vásár melletti dűlőre és megállt, legalább harminc kigyerek vette körbe az autót, és szinte tátott szájjal bámultak minket, és jöttek utánunk, amíg a vásárban voltunk. Tehát anyukám mondása alapján itt kezdődött a kaland.

Túránk utolsó állomása szintén a Todra-völgyében volt, Thingir közelében. Az Ikelane mecsetet már nem használják, ezért látogathattuk meg. (Marokkóban a mecsetekbe csak muszlimok mehetnek be. A '30-as években a francia turisták elárasztották a mecseteket, így 1956-ban, miután az ország függetlenedett a Franciaországtól, megtiltotta a gyauroknak, hogy belépjenek a mecseteikbe.) A mecsethez tartozott egy iskola is, ma az omladozni kezdő épületet egy régi növendék tartja rendben.

Marokkó különleges: Európa, az arab világ és Afrika kulturális öröksége és génjei keverednek itt. Te is nézd meg, ha teheted!

HITELES VÁLASZOK PÉNZÜGYEKBEN

Az év vége a karácsonyra való izgatott készülődés mellett az eltelt év összegzésének és a következő tervezésének az időszaka is. Ilyenkor érdemes áttekinteni, hogy állunk anyagilag, mit tervezünk karácsonyra, és mit a jövő évre. Ha van egy nagyobb pénzügyi célunk, akkor különösen fontos alaposan tájékozódni és megismerni a lehetőségeket. Ebben fontos szerepet játszanak a hitelek és a biztosítások is. Diákkorunkban mindkettőről a szüleinktől hallhattunk először, de már naponta szembe jönnek a boltokban és a reklámokban is. Elvégre az áruhitel és részletfizetés is hitel. A felsőoktatásban a Diákhittel találkozol, később pedig már a lakáshitel lesz fókuszban.

Rengetegféle hitel létezik, elsősorban a hitel célja szerint soroljuk csoportokba. Vannak áruhitel (amikor egy konkrét terméket veszel meg egy üzletben), lakáshitelek (lakás- vagy ház-, esetleg telekvásárlásra), járműhitel (járművásárlásra), de személyi, illetve szabad felhasználású kölcsönök is (amit bármire költhetsz).

Tipikus hiteltermék a Magyarországon ma egyre inkább terjedő **hitelkártya**. Ez olyan bankkártya, amelyről egy meghatározott keret erejéig költhetsz. A pénzt a következő hónap adott

napjáig vissza kell töltened, hogy kamatmentesen használhasd a bank pénzét. Ha ezt nem teszed meg, akkor az elköltött összeg után kamatot kell fizetned, ráadásul nem is keveset.

A **folyószámlahitel** rövid távon, jellemzően a következő fizetés megérkezéséig biztosít némi mozgásteret az embernek, és közvetlenül a bankszámlához kapcsolódik – egyszerűen fogalmazva egy meghatározott összeg erejéig mínuszba mehet a számlád. A felhasznált keretet a beérkező ösztöndíjad, fizetésed vagy egyéb befizetésed

automatikusan visszatölti. Ez azt is jelenti egyben, hogy ha használod a folyószámlahitelkereted, akkor a következő hónapban annyival kevesebb pénzből gazdálkodhatsz. Ez elsősorban néhány hétre jelent megoldást, például váratlan kiadás esetére.

Az **áruvásárlási hitel** jellemzően 6-24 hónapos részletekben teszi lehetővé egy nagyobb értékű áru, például tévé vagy mobil megvásárlását. Sok esetben kamatmentesen kínálják a bankok a vásárlás helyszínén. Ennél hosszabb távú a **járműhitel**, ami akár három, öt vagy hat

éves futamidejű is lehet. Egy **lakáskölcsön** a felvett összegtől függően átlagosan 15-20 év alatt fizethető vissza – tehát a szerint is megkülönböztetjük a hiteleket, hogy milyen hosszú idő alatt fizetjük vissza ezeket.

Mindegyik hiteltípusnak megvannak a maga feltételei, ami alapján hozzá lehet jutni. Még a legegyszerűbbek esetében is elvárt a rendszeres, igazolható jövedelem és a banknál vezetett folyószámla.

Magyarországon a hitelezésnek stratégiai szerepe van a gazdaságélénkítésben is. A családtámogatás egyik fontos eszköze a fiatal családoknak kedvezményes kamatozás mellett nyújtott **lakáscélú kölcsön**, a **CSOK**. Ennek hátterében az állam a bankoknak biztosít forrást ahhoz, hogy a piaci kamatozás alatt, vagy akár kamatmentesen nyújtsanak ingatlanhitelt azoknak a családoknak, akik megfelelnek a feltételeknek. Az ilyen támogatott konstrukciók körébe tartozik a **Diákhitel** is, amelyet a felsőoktatásban tanulók vehetnek igénybe, tanulással kapcsolatos költségeik fedezésére.

A Diákhitel Központ partnereként az MBH Bank egy speciális számlacsomagot alakított ki. Az MBH Diákhitel Számla a legfontosabb alapszolgáltatásokat – mint számlavezetés, 100%-ban újrahasznosított anyagból készült bankkártya, bankkártyás vásárlás, elektronikus csatornák elérése – díjmentesen biztosítja, de további, a diákok igényeire szabott kedvezményeket is kínál. Azok a 14-25 év közötti fiatalok, akik igazolt tanulói jogvisztonnyal rendelkeznek, de nem vesznek fel diákhitelt, az MBH Diákszámilát választhatják.

A hiteleket megkülönböztetjük a fedezet szerint is: míg az áruhitel fedezete az adós jövedelme, addig a lakáskölcsönök és a jelzáloghitelek fedezeteként ingatlan szolgál. A járműhiteleknél értelemszerűen a megvásárolt jármű a hitel fedezete – azaz, addig nem adható el jogszerűen az adott autó, vagy éppen motor, amíg az arra felvett hitelt ki nem fizette a tulajdonosa. További biztosítékként mindegyik esetben felmerülhet a kezes vagy adóstárs is, aki akkor kap szerepet (vagyis fizet), ha valamiért a hitelfelvevő nem tud teljesíteni.

A hitelfelvételkor a legfontosabb a felelős magatartás. Magyarországon részletes szabályozás van érvényben, amely maximálja, hogy a hitelfelvevő a jövedelmének hány száza-

létát fordíthatja hiteltörlesztésre, ez 30-60 százalék között mozog, jövedelemtől és hitelkonstrukciótól függően. Egy alacsonyabb jövedelmű ember esetében ez az arány alacsony, míg a magasabb jövedelemből a törvények magasabb arányú hiteltörlesztést engednek. Nagyon fontos azonban, hogy a szabályozás csak irányadó! A felelős hitelfelvétel lényege, hogy mindenki a saját anyagi teherbíró képességét reálisan mérlegelve döntse el, biztosan tudja-e vállalni az adott törlesztőrészletet. Ezt főleg akkor érdemes többször is átgondolni, amikor valamilyen nagyon vonzó, ám nélkülözhető tárgy beszerzésére látunk egy vonzó részletfizetési konstrukciót, de akár az autóvásárlás is jelenthet hasonló dilemmát.

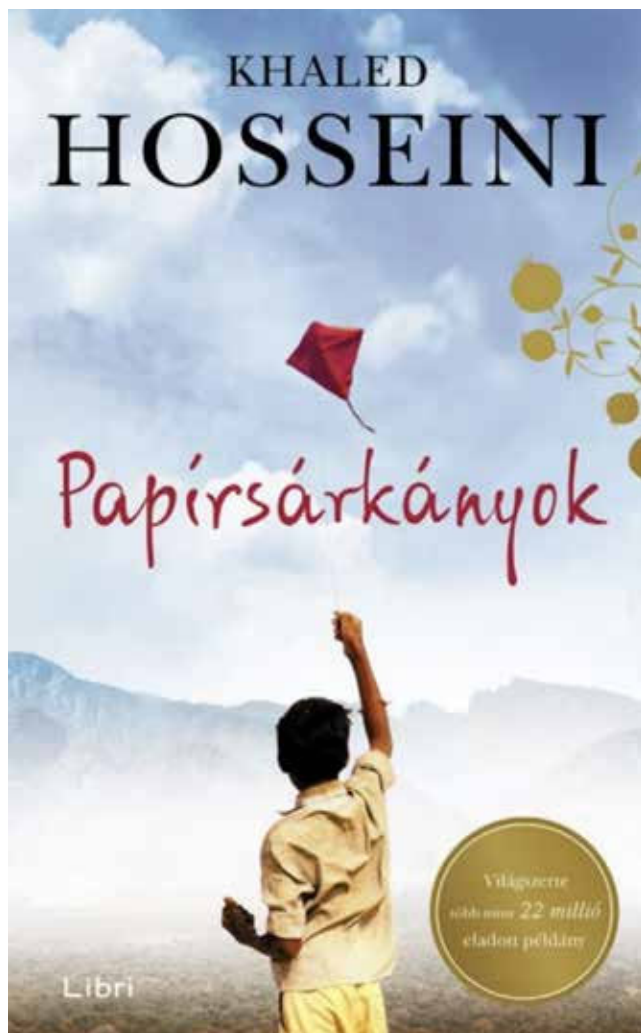
PAPÍRSÁRKÁNYOK

Ha valaki meghallja ezt a szót, jó eséllyel vagy Khaled Hosseini sikerkönyvére vagy Henri Gonzo zenész új, azonos nevű zenekarára asszociál. Persze vannak, akikben csak egy kedves gyerekkori emlék elevenedik meg. Én Henri Gonzo és a Papírsárkányok – A Cementkert címet viselő, idén megjelent albumára gondolok, aminek az utolsó száma éppen Hosseini könyvéről szól – így végülis én is erről fogok most.

RÁNCSEK VIRÁG

Khaled Hosseini a legismertebb afgán író, aki nek éppen ez a könyve hozta meg a sikert: 48 országban jelent meg, 101 hétig maradt a bestseller listán, és filmet is forgattak belőle. A mű sok szempontból önéletrajzi; egy büntudattal terhelt, megtört szív érzelmi viharába sodorja az olvasót. A történetet Amir szemszögéből látjuk, aki Hosseinihez hasonlóan Kabulban nő fel. Apukája köztisztviselőként álló vagyonos ember, aki sokat tesz a kabuli emberekért. Egy határozott, erőteljes, duzzadó férfi, akire soha nem hasonlíthat a gyáva, nyeszlett kis Amir. A csonka családdal – Amir anyukája belehal a szülésbe – él az apa imádott szolgája és annak fia, Haszan, aki alig fiatalabb Amirnál.

A két fiú szinte testvérként nő fel, ám a „nemes pastu és szolga hazara” nemzetség közötti konfliktus kettejük kapcsolatába is beszívárog, ezért Amir még saját maga előtt sem meri bevallani a Haszanzhoz fűződő baráti érzéseit. Egy végzetes nap után azok létezésében is kételkedni kezd; a Kabulban hagyományos sárkányfutó versenyt mindketten halálosan komolyan veszik: Amir az apjának akar bizonyítani, Haszan pedig az Amirhoz való hűségét semmiért sem képes feláldozni. Ebből következik hát Amir árulása és Haszan tragédiája. A két fiú elválik egymástól, a sorsuk mégis összeolvad. Nemsokára Afganisztán is összeomlik; a szovjetek bevonulásától a tálib re-

zsimig követhetjük nyomon az ország sorsát. Amir mindeközben elhagyja szülővárosát, és végül az Egyesült Államokban kezdi el a felnőtt életet. Ám sok-sok év elteltével, hazája romjain lehetőséget kap arra, hogy jóvá tegye, amit elrontott.

A megrázó lélektani történet barátságról, hibákról, önmarcangolásról és a szeretettel járó fájdalomról szól, továbbá egy történelmileg hiteles alkotás Afganisztánról. Bár sokszor nehéz szembe néznünk döntésink következményeivel, csak így tudunk továbblépni a történeteken; tanulnunk kell a múltunkból, hogy jobb lehessen a jövőnk.

ÖT LEGENDÁS MAGYAR FILM, AMIT LÁTNOD KELL IDÉN KARÁCSONYKOR!

Hetedszer játszatsz a Nagy Magyar Filmteszten! Bár az első fordulót 2024. február 8-ig lehet kitölteni, a karácsonyi szünet épp ideális próbára tenni filmes tudásod – vagy épp fejleszteni azt. Vuk, Saul fia, Körhinta – megannyi magyar filmet lehetne sorolni, amely különleges helyet foglal el a hazai filmgyártás történetében. Ezek közül emeltünk ki néhányat, hogy segítsünk jobb eredményt elérni a teszten! Mindegyiket megtalálod a Filmio kínálatában.

NÉMETH MÁTÉ

Tizedes meg a többiek (1965)

A történetben adott egy csoport dezertőr, akik elfoglalnak egy kastélyt, hogy átvészeljék a háború utolsó napjait. Mindenki a saját bőrét menti; harc helyett folyamatos menekülésben vannak a szovjet, német és magyar csapatok elől. A katonák kálváriáját a zűr és vérzivatar közepette ennyire szórakoztató módon nem ábrázolták korábban, így egyértelmű, hogyha egy szokatlan háborús filmet néznél, ennél jobb választásod nem is lehet.

A tanú (1969)

Pelikán elvtárs, az egyszerű gátör egy kisstílusú eset miatt börtönbe kerül. A rendszer – Virág elvtárs személyén keresztül – meglátja benne a potenciált és elkezd a tenyerén hordozni. Azonban a szabadságnak ára van, még hozzá súlyos. Bacsó Péter filmje

remekül mutatja be, hogy az akkori szocialista rendszer hogyan hálózta be az embert egy szempillantás alatt és kerítette annak fogságába. A film a betiltott filmek listáját erősítette, ugyanis abszurd humorral tűzdelve rántja le a leplet a Rákosi-rendszerrel és annak minden hazugságáról.

Az ötödik pecsét (1976)

A történet egy budapesti kocsmában játszódik a nyilas terror idején, ahol összeül négy barát beszélgetni. Egy este csatlakozik hozzájuk egy idegen. Beszélgetésük közepette az egyikük egy komoly erkölcsi kérdéssel sokkolja az egybegyűlteket. A dilemma erősen felkavarja a férfiakat, mit sem sejtve, hogy hamarosan szembesülniük kell a döntéseik súlyával. Sokan úgy tartják számon Fábri Zoltán alkotását, mint a valaha készült legjobb magyar film; nem is meglepő, hiszen a rendező nagy odafigyeléssel adaptálta Sánta Ferenc regényét.

Macskafogó (1986)

A hazai animációgyártás mindig is erős volt, elég, ha csak Dargay Attilára, Rófusz Ferencre vagy Jankovics Marcellra gondolunk.

Természetesen nem hagyható ki Ternovszky Béla sem, akinek a Mézga család mellett a Macskafogót is köszönhetjük. A történeben Grabowskinak, a titkos egérügynöknek meg kell szereznie annak a szerkezetnek a tervrajzait, amivel megmenthetik az egértársadalmat a macska-szindikátustól. Minden megvan benne, ami egy kémfilmet jellemezhet: humor, ikonikus párbeszéd, emlékeztető szereplők és látványos akció.

Örök tél (2018)

A második világháború végétől az oroszok „kis munka” címszó alatt emberek millióit hurcolták el kényszermunkatáborokba. A korszakot Irén, egy sváb fiatalasszony szemszögéből ismerheti meg a néző, akit gyermekeivel együtt a Donyec-medence egyik munkatáborába szállítanak. A főszereplőt játszó Gera Marina megnyerte a rangos nemzetközi Emmy-díjat a legjobb színésznő kategóriában.

STILLER ÁKOS FOTOGRÁFUS:

„VALAMILYEN SZINTEN MI IS HÍRVIVŐK VAGYUNK”

Stiller Ákos számos kitüntetést gyűjtött be az évek során; csupán tíz év alatt huszonegy sajtófotó-díjat nyert. Jelenleg szabadúszóként dolgozik olyan újságoknak, mint a The New York Times, a National Geographic vagy a CNN. A fotózással kapcsolatos múltjáról, projektjeiről és tapasztalatairól kérdeztük.

FOGARASI KLEOPÁTRA

Stiller Ákos

Mikor kezdett el érdeklődni a fotózás iránt?

Édesapám vett egy fényképezőgépet még gyerekkoromban, ami elképesztően megtetszett. Egy családi nyaralás során, ahova természetesen a gép is jött velünk, azon kaptam magam, hogy jobban érdekel, mint maga az utazás. Ekkor még csak középiskolás voltam, így kezdődött minden.

Ha a projektjei közül választania kéne, akkor melyik mellett döntene és miért?

Nekem mindig is a hosszútávú projektek voltak a szívem csücskei, így hirtelen két anyagot is ki tudnék emelni. Az egyik, amikor a magyar tanyavilágot fotóztam. A célja az volt, hogy bemutassuk, hogy milyen nehézségekkel küszködnek az ott élők. A másik egy nagyon fontos, egyelőre még egy nem publikált anyag – a National Geographic megbízásából Angolában jártam egy madarász felfedező csapattal, ahol egyfajta „védelmi programot” örökíttettem meg.

Több fotósorozatát is a National Geographic közreműködésével készítette. Mikor és hogyan került kapcsolatba velük?

Lassan egy évtizede, 2014-ben, amikor kiválasztottak a World Press által szervezett Joop Swart ösztöndíjra. Ez egy olyan ösztöndíj, ami kezdő fotósok számára hatalmas ugródeszkát jelent a nemzetközi színtérre. Ezen a pályázaton a National Geographic fotórovatának vezetője volt az egyik zsűritag. Így kerestek meg a későbbiekben is.

Nemrég nyílt meg a Pesti Vigadóban a „Generációk” című fotóművészeti kiállítás, amely

MMA-ösztöndíjasok alkotásait mutatja be. Milyen fotóival szerepel itt?

A tanyavilágról készült képekkel. Ezekből választottam ki hat olyan darabot, amelyek az ösztöndíjas időszakom alatt születtek. Úgy látom, hogy ez az anyag elég jól érzékelteti, példázza azt, ahogy a kis gazdaságokat teljesen felszámolják az utóbbi időben a nagyobb gazdaságok.

Mit szeretne üzeni a képeivel?

Azt gondolom, hogy valamilyen szinten mi is hírvivők vagyunk, hiszen nem mindenki tud eljutni azokra a helyekre, ahol mi járunk – például azokra a hátrányos helyzetű településekre, ahol én is fotóztam. Ezért az a legfontosabb feladatunk, hogy ezt a tudást, információt és érzelmet hűen visszaadjuk az embereknek, amellyel akár változást is elindíthatunk bennük.

KÁRPÁT-MEDENCEI
NAGY DIAK
AGRARTESZT

WWW.AGRARTESZT.HU

MATE

MAGYAR AGRÁR- ÉS
ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

**TÖLTSD KI AZ AGRÁRTESZTET
ÉS NYERD MEG A KÉTSZEMÉLYES
KÜLFÖLDI UTAZÁS, A SZUPER BRINGA
VAGY AZ OKOSTELEFON EGYIKÉT!**

WWW.FILMTESZT.HU

NAGY MAGYAR
FILMTESZT
DIÁKOKNAK

1.

NFI

NEMZETI
FILMINTÉZET
MAGYARORSZÁG

médiahálozat
due
a diákújságíró egyesület

TÖLTSD KI A NAGY MAGYAR FILMTESZTET 2024. FEBRUÁR 8-IG!

NYERJ OKOSTELEFONT VAGY TENGERPARTI UTAZÁST!